

Post has acanthus hinc inde lubricus & flexuosus, deinde plures figuræ pluraq; nomina, in capite stibadii cædido marmore uite protegif: Vitem quatuor columnellæ carystia subeunt: E stibadio aq; uelut expressa cubantiu pōdere siphonculis effluit, cauato lapide fuscipif, gracili marmore cōtinetur: atq; ita occulte tēperaf ut impleat nec redūdet. Gustatoriū grauiorq; cœnatio margini iponif: leuior nauicularū & auiū figuris innatās circuit, cōtra fons egerit aquā & recipit: nā expulsa in altū in se cadit iunctifq; hiatibus & absorbet & tollif: e regione stibadii aduersū cubiculū tantū stibadio reddit ornatus: quātū accipit ab illo, a marmore splēdet ualuis: uiridia pminet textit alia uiridia superioribus atq; inferioribus fenestris suspicit despicitq;: Mox zetecula, refugit q̄si in cubiculū idē atq; aliud: lectulus hic: & undiq; fenestra & tamē lumē obscurū umbra p̄mēte: Nam lætissima uitis per omne tectū in culmē nitif & ascēdit, Nō secus ibi q̄ in nemore iaceas: imbrē tātū tanq̄ in nemore nō tentias, hic quoq; fons nascif: simulq; subducif: Sunt locis pluribus disposita sedilia e marmore: quæ ambulatiōe fessos ut cubiculū ipm iuant, fonticuli sedibus adiacent p totū hippodromū inductis phystulis: strepūt riui: & q̄ manus duxit sequūf: his nūc illa uiridia nūc hæc iterdū simul omnia lauant: uitassēm iā dudū ne uiderer argutior nisi pposuissēm oēs angulos tecū epistola circūire, Neq; enim uerebar ne laboriosum esset tibi legenti quod absenti non fuisset: præsertim cum itergescere si liberet depositaq; epistola quasi residere sæpius posses: præterea idulli amoris meo: amo enī quæ maxima ex parte ipse incohauit aut incohata percolui. In summa cur nō aperiā tibi uel iudicium uel errorem: Primum ego officium scriptoris existimo ut titulum suum legat: & identidem interroget se quid cœperit scribere: sciatque si materia immoratur non esse longum: longissimum si aliquid accersit atq; attrahit. Vides quot uersibus Hœrus: quot Virgilius arma: hic

æneæ: Achillis ille describat: breuis tamen uterque est: quia facit quod instituit. Vides ut aratus minutissima etiā sydera cōlectetur & colligat: modum tamen seruat. Non enim excursus hic eius sed opus ipsum est. Similiter nos ut parua magnis: cum totam uillam oculis tuis subiicere conamur si nihil iductū & quasi deuiū loqmur: nō epistola quæ describit sed uilla quæ describit magna est. Vex illuc unde cœpene secundū legē meam iure repræhendar si longior fuero in hoc in quo excessi, habes causas cur ego Thuscōs meos Thusculanis Tyburtinis Prænestinisq; meis præponā. Nā super illa quæ retuli altius ibi otium & pinguius eoque securius, nulla necessitas togæ, nemo accersitor ex proximo, placida omnia & quiescentia: quod salubritate regiōis ut purius cælū ut aer liq̄dior accedit, ibi animo; ibi corpore maxie ualeō: Nam studiis animam: uenatu corpus exerceo: mei quoque nusquam salubrius degunt: usq; adhuc certe neminē ex his quos eduxeram mecum: uenia sit dicto: ibi amisi: dii modo in posterum hoc mihi gaudiū: hæc gloriā loco seruēt. Vale.

C. Plinius Caluifio suo Salutem.

Ec hæredem institui nec præcipere posse rem pu, cōstat. Saturninus autem qui nos reliq; hæredes quadrantem rei pu, nostræ: deinde quadrantē præceptiōnē quadringentorū milium dedit: hoc si ius aspicias: irritū: si defuncti uoluntatem ratū & firmum est. Mihi aut defuncti uoluntas uereor quā in partem luriscōf, quod sim dicturus accipiant: Antiquior iure est utiq; in eo quod ad cōmunem patriā uoluit peruenire, an cui de meo his adiciēs cōtuli huic, cccc. miliū paulo amplius tertiā partē ex aduētito denegem: scio te quoq; a iudicio meo non abhorreere: cum eandē rē pub, ut ciuis optimus diligas. Velim ergo cū proxime decuriōes cōtrahenē qd sit iuris dicas, parce tamē & modeste: deinde subiūgas nos, cccc. miliū sicut p̄cepit saturninus illius hoc munus: illius liberalitatis tamē obsequiū uocet;

hæc ego scribere publice superſedi: primū quod meminera
pro neceſſitudine amicitia tuæ & debere te & poſſe pinde
meis ac tuis partibus fungi: deinde quia uerebar ne modū
tibi quem in ſermone cultodire facile eſt tenuiſſe i episto-
lā nō uiderer: Nā ſermonē uultus geſtus: uox ipſa moderatur:
epiſtola omnibus cōmendationibus deſtituta malignitatē
interpretantium exponit. Vale.

C. Plinius Capitoſi ſuo Salutem.

Vades ut hitoriā ſcribam: & ſuades nō ſolus: multi
me hoc ſæpe monuerūt: & ego uolo nō q̄a cōmode
facturū eſſe cōfido: id enī temere credas niſi expuſ:
Sed q̄a mihi pulchrū i primis uideſ nō pati occidere q̄bus
æternitas debeat: aliorūq; ſamam cum ſua extēdere. Me
aut nihil æque ac diuturnitatis amoris cupido ſollicitat res
homīe digniſſimæ p̄ſertim q̄ nullius ſibi cōſcius culpæ po-
ſteritatis memoriā nō reformidet: Itaq; diebus ac noctibus
cogito: ſi q̄ me quoq; poſſim tollere humo. Id. n. uoto meo
ſufficit: illud ſupra uotū: uictorq; uirū uolitare p̄ ora: q̄q. o.
Sed ſatis ē qd̄ p̄pe ſola hitoria polliceri uideſ: oratiōi enī &
carmini p̄ua gratia niſi eloquētia ē ſumma. hitoria quoquo
modo ſcripta delectat: Sunt enī hoīes natura curioſi. & qua
libet nuda rex cognitiōe capiūt: ut q̄ ſermōculis etiā fabel-
liſq; ducāt: me uero ad hoc ſtudiū ipellit domesticū exēplū:
Auunculus meus idemq; p̄ adoptionē pater hitorias & qui
de religioſiſſime ſcripſit. Inuenio aut apud ſapiētis honeſtiſ-
ſimū eſſe maiore ueligiā teq; ſi modo recto itinere p̄ceſſe-
rint. Cur enī cū tot egi magnas & graues cauſas has etiā ſi
mihi tenuis ex his ſpes deſtino retractare ne tātus ille labor
meus niſi hoc quod reliquum eſt ſtudiū addidero mecū pa-
riter itercidat. Nam ſi rationem poſteritatis habeas quicq̄
non eſt peractum P. ro. non inchoatum: dices poteſ ſimul &
reſcribere actiones & cōponere hitoriā. Utinā. Sed utrumq;
tam magnum eſt ut abunde ſit alterum efficere. Vnde u-

ceſſimo ætatis anno dicere i foro cœpi: & nunc demū quid
præſtare debeat orator adhuc tamen p̄ caliginē uideo: qd̄ ſi
huic oneri nouū acceſſerit. hēt qd̄ oratio & hitoria multa
cōmunia: ſed plura diuerſa i his ipſis quæ coīa uident. Nar-
rat illa. narrat hæc. ſed aliter. huic pleraq; humilia & ſordida
& ex medio petita. illi oīa recondita: ſplendida: excelsa cōue-
niunt. hanc ſæpius oſſa: muſculi: nerui: illā tori quidā & q̄ ſi
tubæ decēt. Hæc uel maxime ui: amaritudine: inſtantia: illa
tractu & ſuauiſſitate atq; etiā dulcedine placet. Poſtremo alia
uerba: alius ſonus: alia conſtructio: Nā plurimum refert ut
thucydides ait: itema ſint an agonifſima quoq; alterū oratio-
terum hitoria: & ex his cauſis non abducatur ut duo diſſimi-
lia & hoc ipſo diuerſa q̄ maxima confundam miſceamq;: ne
tāta q̄ ſi colluuiōe turbatus ibi faciā qd̄ hic debeo quæ iteri
ueniet ne a forēſibus uerbis recedā aduocandi peto. Tu ta-
men iam nūc cogita quæ potiſſimū tempora aggrediamur.
Vetera & ſcripta aliis parata inqueſitio: ſed oneroſa collatio.
intacta & noua graues offenſæ: leuis gratia. hęc p̄terea q̄ in
tantis uitis hominū plura culpāda ſunt q̄ laudāda. tū ſi lau-
daueris parcus: ſi culpaueris nimius fuiſſe dicaris. hæc autē
me nō tardāt: eſt enī mihi p̄ fide ſatis animi. illud peto præ-
ſtuas ad quod hortaris eligaſq; materiā ne mihi tā ſcribere
pato alia rursus cūctatiōis & moræ iuſta ratio naſcat. Vale.

C. Plinius Saturnino ſuo Salutem.

Arie me adfecerūt litteræ tuæ: nā partim læta parti
triftia continebant. Læta q̄ te in urbe teneri nūcia-
bant: nollē inquis: ſed ego uolo. præterea qd̄ recita-
turū ſtatim ut uēiſſem pollicebat. Ago gratias qd̄ expector:
Trifte illud quod Iulius ualens graueriter iacet. quāquam ne
hoc quidem triſte: ſi Iulius utilitatibus æſtinetur q̄ maturiſ-
ſime inexplicabili morbo liberari. Illud plane non triſte
ſolum uerum etiā luctuoſum: qd̄ Iulius auitus deceſſit:
dum ex quæſtura redit. deceſſit in nauem procul a fratre
amantiſſimo. procul a matre: a ſororibus. nihil iſta ad

mortuum pertinent: sed pertinuerunt cum moreret. pertinent ad hos qui supersunt. iam quod in flore primo tantae indolis iuuenis extinctus est summa consecutus si uirtutes eius maturuissent: quod ille studioque amore flagrabat: quantum legit: quantum etiam scripsit: quae nunc omnia cum ipso sine fructu posteritatis aruerunt: Sed quod ego indulgeo dolori cui si fratros remittas nulla materia non maxima est. finem epistolae faciam: ut facere possim etiam lachrymis quas expressit epistola. Vale.

C. Plinius Antonino suo Salutem.

Uim uersus tuos aemulorum: tum maxime quae sint boni experior: Ut enim pictores pulchrae absolutaque facie raro nisi in peius effingunt: ita ego ab hoc archetypo laboro & decido. Quo magis hortor ut quam plurima proferas: quae initari omnes concupiscant: nemo aut paucissimi possint. Vale.

C. Plinius Tranquillo suo Salutem.

Ibera tandem hendecasyllaborum meorum fide: quae scripta tua coribus aicis spoponderunt: appellat quotidie & flagitant: ac iam piculum est ne cogat ad exhibendum formulam accipere. sume ipse in edendo haesita torruosa tamen: mea quoque concitatione tarditateque uicisti. Proinde aut rube moras: aut caue ne eosdem istos libellos quos tibi hendecasyllabi nostri blanditiis elicere non possunt: cum uitiosius schizontes extorquet perfectum opus absolutumque est: nec iam splendescit lima: sed arretitur. patere me uidere titulum tuum. patere audire describi. legi. uenire uolumina tranquillissimi mei: aequum est nos in amore tam mutuo eandem percipere ex te uoluptatem: qua tu perfrueris ex nobis. Vale.

C. Plinius Fabato profocero suo salutem.

Cepi litteras tuas ex quibus cognoui speciosissimam te porticum sub tuo filiique tui nomine dedicasse: sequenti die in portaque ornatum pecuniam promississe: ut in initium liberalitatis esset consumatio prioris. gaudeo primum tua gloria cuius ad me pars aliqua pro necessitudine redudat. Deinde quod memoriam Soceri mei pulcherrimis operibus uideo proferri.

Postremo quod patria nostra florescit: quam mihi a quocumque excoli iucundum: a te uero laetissimum est. Quod superest deos precor: ut animum istum tibi: animo isti tempus quam longissimum tribuat. Nam liquet mihi futurum: ut peracto quod maxime promissum inchoes aliud: Nescit enim semel icitata liberalitas stare: cuius pulchritudine usus ipse commendat. Vale.

C. Plinius Scauro suo salutem.

Excitatus orationem quam publicare cogito: aduocari aliquos ut uererer paucos: ut ueget audire. Nam hic duplex ratio recitandi. Una ut sollicitudine recedat: altera ut admonerari si quod forte me ut meum fallit: tuli quod petebam inueni qui mihi copiam consilii sui facerent. Ipse praeterea quaedam emendanda annorauit: emendauit librum quem misisti tibi: materiam ex titulo cognosces: caetera liber explicabit: quem iam nunc oportet ita consuecere ut sine praefatione intelligat. Tu uelim quod de uniuerso quid de partibus sentias scribas mihi. Ero enim uel cautior in continendo uel constantior in edendo si huc uel illuc auctoritas tua accesserit. Vale.

C. Plinius Valeriano suo salutem.

Tu tu rogas & ego promisi si rogasses scripturum me tibi: quem habuisset euentum postulatio nepotis circa tuum scilium nominatum. inductus est noiatus: egit ipse pro se nullo accusate: etenim legati Vicetinum non modo non proferunt eum: ueget etiam subleuauerunt: summa defensionis. non fide sibi in aduocatione sed constantiam defuisse: descendisse ut actum: atque etiam in curia uisum. deinde sermionibus amicorum recessisse: monitum enim ne desiderio Senatoris nimiam quasi de nudinis sed quae de gratia: fama: dignitate certatis tam pertinaciter prosertim in Senatu repugnaret. alioquin maiorem inuidiam proxime passurus erat. sane prius tamen paucis adclamatum exeuntis subiunxit proces multumque lachrymarum: quinetiam tota actione homo in dicendo exercitatus operam dedit: ut deprecari magis: id enim & fauorabilis & tutius: quam defendi uideret. Abolutus est sententia

designati consulis afrani dextri cuius hæc sūma melius quæ
noiatū fuisse facturæ: si causā Vicētinorū eodē aīo quo tuice
perat ptulisset: quæ tamē ī hoc genus culpæ nō fraude scidif-
set nihilq; dignū animaduersione admisisse cōuincere libe-
radū: ita tamē ut Vicētinis quæ acceptat redderet. assenserūt
oēs p̄ter Luciniū. Is interdicedū ei aduocationē ī quāquēniū
cēsuit: & quīs neminē auctoritate traxisset cōstāter ī lētētia
mālit: quænetiā dextrū quæ primus diuersum censuerat plata le-
ge de senatu habēdo iurare coegit eripuisse quæ cēsuisset: cui
quæ legitime postulatiōi a quibusdā reclamātū est: exprobrare
enī sentētiā dicerent: Nigrinus tribunus plebis recitauit li-
bellū diserrū & grauē quo questus ē uenire aduocatiōes. Ve-
nire etiā p̄uaricatiōes: ī lites coiri & gloriæ loco poni ex spo-
liis ciuiū magnos & statutos redditus: recitauit capita legū:
admonuit senatu cōsultorū: ī fine dixit petendū ab optimo
p̄cipe ut quæ leges quæ senatuscōsulta cōtēnerent ipse tantis
mederet. pauci dies & liber p̄cipis seuerus & tamē mode-
ratus. leges ip̄m: ē ī publicis actis: quæ me iuuat quæ ī causis agen-
dis nō mō p̄actione: dono: munere: ueq; etiā Xenitis semp ab-
stinui. oportet quæ sunt ī honesta nō quæ ī illicita sed quæ
iubēda uitare: iucundū tamē si prohiberi publice uideas quæ
nunquā tibi ipse p̄miseris: erit fortasse īmo nō dubie huius p̄-
positi mei & minor laus & obscurior fama: cū omnes ex ne-
cessitate facient quod ego sponte faciebam. iterim fruor uo-
luptate: cum alii diuinum me: alii meis rapinis: meæ auari-
tiæ occursum: per ludum acceptum dicitant. Vale.

C. Plinius Pontio suo salutem.

Ecesseram in municipium: cum mihi nunciātū est
Cornutum tertullum accepisse æmyliæ uiaē curam.
Exprimere nō possum: quanto sim gaudio affectus:
& ipsius & meo noīe: ipsius quæ scilicet sicut ē ab omni ambi-
tione lōge remotus. debet tamen ei iucūdus honor eē ultro
datus: Meo quæ aliquanto magis me delectat mandatum

mihī officium postquā par cornuto datū uideo: neq; enim
augeri dignitatē quæ æquari bonis gratius: Cornuto autē quæ
melius: quid sanctius: quid ī omni genere laudis ad exēplar
antiquitatis expressius: quod mihi cognitum est non fama:
quæ alioq; optima & meritissima fruit: sed longis magnisq;
experimētis: una diligimus: una dileximus omnes fere quos
ætās nostra ī utroq; lexu æmulādos tulit: quæ societas ami-
citarum arētissima nos: familiaritate coniunxit. Accessit uī-
culum necessitudinis publicæ. Idem enim mihi ut scis colle-
ga quæ ī uoto petitus in p̄fectura ærarii fuit & ī cōsultatu.
tū ego qui uir & quātus esset altissime īspexi: cū sequerer ut
magistrū: ut parētem uererer: quod nō tā ætatis maturitate
quæ uitæ merebatur: his ex causis ut illi sic mihi gratulor: nec
p̄uatim magis quæ publice: tandem homines nō ad pericula
ut prius uerum ad honores uirtute perueniunt. In infinitū
epistolā extendā: si gaudio meo indulgē. p̄uertā ad ea quæ
me agentē hic nuncius depræhēdit. Erā cū profocero meo.
erā cū amita uxoris. Erā cū amicis diu desideratis: circūibā
agellos. audiebā multū querelæ rusticæ. rationes legebā
inuitis & causis: malis enī chartis sum litteris iniciatus cœ-
perā etiam itineri me p̄parare: nam includor angustiis cō-
meatus: eorū ip̄o quæ delegatū Cornuto audio officiu mei ad-
moneor: cupio te quom iud idē tēpus Cāpania tua remittat
ne quæ cū ī urbē rediero cōtubernio nostro dies p̄eat. Vale.

C. Plinius Marcellino suo salutem.

Risitissimus hæc tibi scribo. Fūdani nostri filia mior
defuncta: quæ puella nihil unquam festiuus: amabi-
lius: nec mō lōgiore uita sed pene immortalitate digni-
tis uidi. nōdū annos. xiiii. expleuerat: & iā illi talis prudētia:
matronalis grauitas erat. & tamē suauitas puellaris cū uirgi-
nali uerecūdia: ut illa patris ceruicibus ihærebat: ut nos ami-
cos paternos & amāter & modeste cōplectabatur: ut nutrices:
ut p̄dagogos: ut p̄ceptores p̄ suo quæq; officio diligebatur

quā studiose quā intelligēter lectitabat: Vt parce custoditeq;
ludabat: q̄ illa tēperātia q̄ etiā cōstātia nouissimā ualitudinē
rulit. medicis obsequēbat: sororē prim adhortabat: ipsamq;
se destitutā corporis uiribus uigore animi sustinebat: dura-
uit hic illi usq; ad extremū: nec aut spatio ualitudis aut me-
tu mortis fractus ē: quo pluris grauioreq; causas nobis re-
linqueret & desiderii & doloris. O triste plane acerbūq; fu-
nus morte ipsa mortis tēpus idignius. Iā destinata erat egre-
gio iuueni: Iā electus nuptiāq; dies: Iā nos adnociati. Quod
gaudiū: quo mōerore mutātū ē: Nō possū exprimere uerbis
quā aīo uulnus accepim: cū audiui fūdaniū ut multa luctuo-
sa dolore iuenit p̄cipientē qd̄ i uestes: margaritas: gēmas fue-
rat erogaturus: hoc i tura & i unguēta & odores ip̄deref.
Est qd̄ ille eruditus & sapiēs: ut q se ab ineūte atate altiori-
bus studiis aliusq; dediderit: sed nūc oīa quærīt. sēpe quæ
dixit aspernat: expulsisq; uirtutibus & talis pietas ē cui igno-
scēs: laudabis etiā si cogitaueris qd̄ amiserit: amisit enī filiā:
quæ nō mius formā oris eius q̄ os uultūq; referebat: totūq;
patrē mira similitudine excrisperat. Proinde si quas ad eū
de dolore litteras mittes: memento habere solatiū nō quasi
castigatūq; & nimis forte: sed mollē & humanū. Quod ut
facilius admittat multū fauet mediū tēporis spatiū. V. t. n. cru-
dū adhuc uulnus medētū manus reformidat: Deinde patē
atq; ultro reqrit: sic recēs animi dolor cōsolatiōes reiicit ac
refugit: mpx desiderat & uehemēter admotis acquiescit. Vale.

C. Plinius Spuriā suo salutem.

Cio quātope bonis artibus faueas: quantū gaudii ca-
pias: si nobiles iuuenes dignū aliqd̄ maioribus suis
faciā: quo festinātius nūcio tibi fuisse me hodie i au-
ditorio Calpurni Pisonis. Recitabat tacte pingmon eruditā
fane luculentāq; materiā. scriptæ legis erat. fluētibus renēris
& enodibus sublimibus etiam ut poscit loco alte enī & ua-
rie nūc atollebat: nūc residebat: excelsa dep̄ssis: exilia plenist

seueris iucūda mutabat: oīa īgenio pari: cōmēdabat hæc uo-
ce suauissima: uoce uerecunda: multum sanguinis: multū so-
licitudinis in ore: magna ornamenta recitantis. Etenī nescio
quo pacto magis i studiis hoies timor quam fiducia decet.
ne plura: quanq; liber plura quo sunt pulchriora de ui recita-
tione finita multum ac diu exosculatus adolescentem: q̄ est
acerrimus stimulus monendi: laudibus incitauī pergeret q̄
cepisset: lumenq; quod sibi maiores sui prætulissent poste-
ris p̄ferret. gratulatus sum optimæ matri gratulatus & fra-
tri qui in auditorio illo non minorē pietatis gloriā quā ille
alter eloquētiæ retulit. tam notabiliter pro fratre recitante
primum metus eius mox gaudium eminuit: Dii faciant ut
talia tibi sapius nunciem: faueo enī sæculo: ne sit sterile ef-
fectum: mirēq; cupio ne nobiles nostri nihil i domibus suis
pulchrum nisi imagines habeant quæ nunc mihi hos adole-
scētis tacite laudare adhortari: & quod amborum gloriæ
fatis magnum est: id cognoscere uidentur. Vale.

C. Plinius Marco suo Salutem.

Ene est mihi: quia tibi bene est. habes uxorem tecū:
habes filiū: frueris mari: fontibus: uiribus: agro: Vil-
la amœnissima: necq; enī dubito esse amœnissimā in
qua se cōposuerat homo felicior ante quā foelicissimus fie-
ret: Ego i Thuscis & uenor & studeo: quæ iterdum simul fa-
cio: nec tamē adhuc possum p̄nūciare utrum sit difficilius
capere aliquid an scribere. Vale.

C. Plinius Paulino suo Salutem.

Ideo q̄ molliter tuos habeas: quo simplicius tibi cōfi-
tebor qua idulgētia meos tractē. est mihi semp i aīo
homeriū illud & hoc nostrū pater-
familia: q̄ si essem natura asperior & durior frāgeret me ta-
mē ifirmitas Liberti mei Zosimi: Cui tāto maior humani-
tas exhibēda ē: q̄to nūc utilior humanitas ægrotātī: Est hō
p̄bus officiolus litteratus: & ars qd̄ eius & q̄i ifcriptio co-
h

mœdus: i q̄ plurimū facit: Nā pnūciat acriter: sapiēter apte:
decēter: Etia utiſ Cithara perite ultra quā comodo necesse
ē. Idē tā cōmode oratiōes & historias & carmīa legit: ut hoc
solū didicisse uideat. hęc tibi sedulo exposui: quo magis sci
res q̄ multa unus mihi & quā iucūda ministeria p̄staret. ac
cedit lōga iā caritas hoīs quā ipsa pericula auxerunt: Est eni
natura cōparatū: ut nihil æque amorē icitet & accēdat quā
carēdi metus: quē ego p̄ hoc nō semel patior: nā āte aliquot
annos: dū intente īstanterq; pnūciat: sanguinē reiecit: atq;
ob hoc in ægiptū missus a me: post longā peregrinationem
cōfirmatus redit nup: deinde dū p̄ continuos dies imparus
uoci uereriſ īfirmitatis tussicula admoneſ. ausus sanguinē
reddidit. Quā ex causa destināui eū mittere ī prædia tua: quæ
foroiuli possides. audiui enī te sæpe referētē esse ibi aera sa
lubrē: & lac eiūsmodi curationibus accōmodatissimū: rogo
ergo scribas tuis ut illi uilla ut illi domus pateat. offerat etiā
sumptibus eius si quod opus erit: erit autem opus modicū:
est enim parcus & continens: ut non solum delicias: uerum
etiam necessitates ualitudinis frugalitate restringat. ego p̄
fificenti tantum uiaſ dabo quantū sufficit & eunti ī tua.
C. Plinius Vrſo suo Salutem.

Terum bithyni breue tēpus a Iulio Basso & Rufiū
Varenū quem proconsulem detulerunt Varenū:
quē aduersus Bassū & postularant & acceperant.
īducti in senatū inquisitionē postulauerūt. tū Varenus pe
tit: ut sibi quoq; defensionis causa uocare testes liceret: recu
santibus bithynis cognitio suscepta ē ei pro Varenō nō nisi
euentu. nam bene an male liber iudicabit. In actionibus enī
utramq; in partem fortuna dominatur. multum commēn
dationis & detrahit & adfert memoria: uox: gestus: tempus
ipsum: postremo uel amorem uel odiū rei. liber offensionis.
liber gratia & liber secūdis: gratia casibus & aduersis caret:
& respōdit mihi Fōteius magnus unus ex bithynis pluribus

uerbis sanctissimis rebus est plerisq; græcorū ut cito copia
uolubilis tam longas tamque rigidas periodos uno spiritu
quasi torrente contorquent. Itaq; Iulius candidus non inue
niste solet dicere aliud esse eloquentiam aliud loquentiam.
nam eloquentia uix uni aut alteri: iam non sumus Antonii:
credamus nemini. hęc uero quam Candidus loquentiā ap
pellat multis atque etiam impudentissimo cuique maxime
contigit. Postero die dixit pro Varenō homulus calide: acri
ter: culte. contra Nigrius præ se grauitē: ornate: censuit
acilius ruffus cons. designatus īquisitionem bithynis dādā:
postulationem Varenī silentio præterit. hęc forma negādi
fuit. Cornelius priscus actoribus quæ petebāt & reo tribuit
uicij numero: impetrauimus rem negligenter compræhē
sam: nec satis suis tantum iustam: tamen quare iustam non
sum epistola executurus. ut desideres actionem: Nam si ueſ
est homericum illud a te prouidendum ē
mihi ne gratiam nouitatis & florē illū quæ oratiunculā illā
uel maxie cōmendant epistolæ loquacitate prætereā. Vale.

C. Plinius Ruffo suo Salutem.

Escenderam in basilicam Iuliam auditurus quibus
proxima comperendinatione respondere debebā: se
debat iudices decēui uenerāt: obuersabant: aduoca
tis silentiū longū: tandē a prætorē nuncius. dimittunt. C. n.
eximis dies me gaudente: qui nunq̄ ita paratus sum: ut non
morari ter causa dilationis nepos prætor q̄ legibus quærit
p̄posuerat breue edictū: admōebat accusatores: admonebat
reos: executurū se quæ senatuscōsulto cōtinerentur. suberat
edicto tenatuscōs. hoc oēs q̄s negotiū haberet iurare prius
q̄ agere iubebāt. nihil se ob aduocationē cuiq; dedisse: p̄
misisse: cauisse. his enī uerbis ac mille p̄terea & uenire aduo
catis & emi uetabāt. pecuniā dūtaxat decēmiliū dare. hoc
facto nepotis cōmorus p̄tor q̄ cētū uitalibus p̄sider delibe
raturus an sequeret exēplū iopinatū nobis otiū dedit. iteri

totā ciuitate nepotis edictū carpit: laudat: multi inuenimus qui curua corrigeret. qd ante hūc prætore non fuerunt: q̄s autem hic est qui emendet publicos mores. alii cōtra, rectū sine fecit initurus magistratū. iura cognouit: senatū cōf. legit: reprimat nouissimas pactiones. rē pulcherrimā turpissimē uenire nō patit. tales ubiq; sermones qui tamē alterutrā in partē ex euentu praualebunt: ē omnino inimicū sed usu receptū quod honesta consilia uel turpia prout male aut p̄pere cedūt: ita uel procedunt uel repræhedunt. Inde plerūq; eadem facta modo libertatis modo furoris nomē accipiūt.

Liber Sextus Epistolarum Plinii incipit.

C. Plinius Tironi suo Salutem,

Vamdiu ego transpadum: tu in Piceno: minus te requirebam. Postquam ego in urbe: tu adhuc in piceno multo magis. Ex quo ipsa loca in quibus esse una solemus acrius merus commouent: seu qd̄ desiderū absentū nihil pinde ac uicinitas acuit. Quoq; propius accesseris ad spem fruēdi: hoc impatientius cupias. q̄cqd̄ i causa eripe me huic tormēto. Veni: aut ego illuc unde cōsulte p̄perauit reuertar uel ob hoc solū: ut expiar an mihi cū sine me romæ cœperis eē similes his epistolas mittas.

C. Plinius Arriano suo Salutem,

Oleo nonnunquā in iudiciis quærere meū Regulū: nolo enī dicere desiderare: cur ergo quæro? habebat studiis honorē: timebat. pallebat. scribebat quamuis nō posset edificere illud ipsum: quod oculum modo dextrū modo sinistrū circūlinebat dextrum si a petitore: alterū si a possessore esset acturus qd̄ candidū splenū in hoc aut illud supciliū trāsserebat: qd̄ semp̄ haruspices cōsulebat de actio- nis euetu animi supstitutione: sed tamē & magno studioq; honore ueniebat tā illa p̄q; iucunda una dicētib; q; libera t̄p̄a petebat audituros errogabat. Quid deniq; iucūdius quam sub alterius iuidia quamdiu uelis & in alieno auditorio quā

deprehensum commodē dicere? sed utcūq; se habent ista benefecit Regulus quod est mortuus. melius si ante. nunc enī sane poterat sine malo publico uiuere sub eo principe sub quo nocere nō poterat. Ideo fas est nōnunq; eum quære re. Nā postquā abiit: illa increbruit passim & iualuit cōsuetudo. binas uel singulas clepsydras iterdū & dimidias & dādi & petendi. Nā qui dicunt: egisse malunt quam agere: & qui audiunt: finire quā iudicare: tanta negligentia: desidia: tanta deniq; inreuerētia studiorū periculorumq; est: an nos sapiētiores maioribus nostris? Nos legibus ipsis iustiores? quæ tot horas tot dies tot pendinationes largiunt. hebetes illi & supra modū tardi: nos aprius dicimus: celerius itelligimus: religiosius iudicamus: qui paucioribus clepsydri præcipitamus causas q̄ diebus explicari solebant. O. Regulus qui ambitione ab omnibus obtinebas quod fide paucissimi p̄stāt: equidē quotiens iudico quod uel sapius facio q̄ dico q̄ tum qui plurimū postulat atq; dicit eum temerariū existimo diuinare quā spatioſa sit causa iaudita: tēpusq; negotio finire: cuius modū ignores præsertim cum primā religiōis suæ iudex patientiā. debeat quæ pars magna iustitiæ est. At quædā superuacua dicuntur etiā: sed satius est & hæc dici quā non dici necessaria. Præterea an sint superuacua nisi cū audieris scire non possis Sed de his melius corā ut de pluribus uitis ciuitatis. Nam tu quoq; amore communium soles emēdare cupere quæ iam corrigere difficile est. Nūc respiciamus nostras & quid omnia in tua recte: in mea noui nihil. mihi aut gratiora sunt bona quod perseverant & leuiora incōmoda sed assueui. Vale.

C. Plinius Vero suo Salutem dicit.

Ratias ago quod agellum quē nutrice meæ donaueram colendū suscepisti. & erat cū donarem centū milium nummū. postea decreſcente reditu etiā pretiū minuit: quod nūc te curate reparabit. Tu modo memineris

commendari tibi a me non arbores & terram : quanquam hæc quoque : sed munusculum meum quod esse quam fructuosissimum non illius magis interest quæ accepit : quam mea qui dedi. Vale.

C. Plinius Calphurniæ suæ salutem dicit.

Vnquã sum magis de occupationibus meis questus, quæ me non sunt passæ aut proficiscẽtem te ualitudinis causa in campaniã prosequi : aut profectũ euestigio subsequi : Nunc enĩ præcipue simul esse cupiebam : ut oculis meis crederẽ quid uiribus qd corpulculo acq̃reret. & qui deniq; secessus uoluptates regionisq; abundantia i offensa transmitteret. Equidem etiã fortem te non sine cura desiderarem. Est enim suspensum & anxium de eo quem ardentissime diligas interdum nihil scire : Nunc uero cũ absentiatum infirmitatis tuæ ratio incerta & uaria sollicitudine exteret. uereor omnia : quæq; natura metuentium est : ea maxime mihi quæ abominor fingo. quo impensius rogo : ut timori meo singulis quotidie uel etiã binis epistolis cõsulas. ero. n. securior dum legam : statimq; timebo cũ legero. Vale.

C. Plinius Vrsõ suo Salutem dicit.

Criseram tenuisse Varenum ut sibi euocare testis liceret : quod pluribus æquum : quibusdam iniquum & quidẽ pertinaciter uisum maxime Licinio nepoti : qui sequenti Senatu cũ de rebus aliis referretur : de pximo Senatusconsulto differuit : finitamq; causam retractauit. addidit etiam petendũ a consulibus : ut referrent sub exemplo legis ambitus de lege repetundarũ : an placeret in futurum ad eã legem adiici : ut sicut accusatoribus iquirẽdi testibusq; denunciandi potestas ex eã lege esset : ita reis quoque fieret : fuerunt quibus hæc eius oratio ut sera & inrepestiua & præpostera displiceret : quæ omisso cõtradicendi tẽpore castigaret peractum cui potuisset occurrere. Viuentium quidem cellus prætor tanquã emẽdatorẽ senatus & multis & uehe-

menter increpuit : respondit nepos : rursusque celsus : neuter contumeliis tẽperauit. nolo referre q̃ dici ab ipsis moleste tuli : quo magis quosdam e numero nostro improbauit : qui modo ad celsum modo ad nepotẽ prout hic uel ille diceret cupiditate audiendi cursitãtẽ & nunc quasi stimulantur & accenderent. nunc quasi recunciliarent componerentq; frequentius singulis : ambobus interdum propitium Cæsare ut in ludico aliquo precabantur. mihi quidem illud etiam peracerbum fuit quod sunt alter alteri quod pararẽt idicati. Nam & celsus nepoti ex libello respondit : & cello nepos ex pugilaribus : tanta loquacitas amicorum ut homines iurgaturi id ipsum inuicem scirent tanquã cum uenissent. Vale.

C. Plinius Fundanio suo Salutem dicit.

I quando nunc præcipue cuperem esse te Romæ : & sis rogo : opus ẽ mihi uoti laboris sollicitudinis socio. petit honores Iulius Naso. petit cũ multis cũ bonis : quos ut gloriosũ sic ẽ difficile supare : pendeo ergo & exerceor spe : afficior metu : & me consularem esse non sentio. rursus mihi uideor. omniũque decurri candidatus. meretur hanc curam longa mei caritate. est mihi cum illo non sane paterna amicitia. neq; enim esse potuit per meam ætatem. solebat tamen uix dum adolescẽtulo mihi pater eius cũ magna laude monstrare : erat non studiorum tantum uerum etiam studiosorum amantissimus : ac prope quotidie ad audiendos quos tunc ego frequẽtabat : Vir alioquin clarus ac grauis & q̃ pdesse filio memoria sui debeat. sed multi nũc i senatu quibus ignotus ille : multi quibus notus. sed nõ nisi uiuẽtis reuerẽtur : quo magis huic ommissa gloria patris in q̃ magnũ ornamentum gratia infirma ipsi elaborãdũ ẽ. quod qdẽ semper quasi prouideret hoc tẽpus sedulo fecit. parauit amicos : quos parauerat : coluit : me certe ut primũ sibi iudicare permisit ad amorẽ imitationemq; delegit : dicẽti mihi solícite adsistit : assidet recitanti : primus etiã & cum maxime

h iiii.

nascentibus opusculis meis interest: nunc solus: ante cum patre: cuius nuper amissi ego suscipere partes: ego uicē debeo implere: doleo enim & illum imatura morte indignissime raptum: & hunc optimi patris adiumento destitutum: soli quoque amicis relictum. Quibus ex causis exigo ut uēias & suffragio meo tuum iungas. permultum interest mea te ostentare & tum circuire. ea est auctoritas tua ut putem me efficacius tecum etiam meos amicos rogaturum. Abrumpe siqua te retinet: hoc tempus meum: hoc fides: hoc etiam dignitas postulat. Suscepi candidatum & suscepisse me notum est. ego ambio: ego periclor: in summa si datur Nasoni quod petit: illius honor: si negatur: mea repulsa est. Vale.

C. Plinius Calphurniæ suæ Salutem dicit.

Cribis te absentia mea non mediocriter affici: Vnūq; habere solatiū: quod pro me libellos meos teneas. sæpe enim in uestigio meo collocas: gratū quod his fomētis acquiescis: inuicem ego epistolas tuas lectito atque idētidē in manus quasi nouas sumo. sed eo magis ad desiderium tuū accendō. Nam cuius litteræ tantū habent suauitatis: huius sermonibus quantū dulcedinis inest: tu tamen frequentissime scribe: licet hoc ita me delectet ut torqueat. Vale.

C. Plinius Prisco suo salutem dicit.

Tullium crescentem & nostri & amas. quis enim illo spectator paulo aut non nouit aut non amat. hunc ego non ut multi sed arctissime diligo: oppida nostra unius diei itinere dirimunt: ipsi amare inuicem cum est flagrantissimus amor adolescentuli cepimus: mansit hic postea: hic neque frixit iudicio: sed inualuit. sciunt quæ alterutrum nostræ familiaritatis inuenit. Nam & ille amicitiam meam latissima predicatio circumfert: & ego præ me fero quæ sit mihi curæ modestia quæ securitas eius. Quin etiam cum insolentiam cuiusdam tribu natum plebis inuituri uereretur idque indicasset mihi respondit quorsus hæc? ut scias non

posse attilium me incolūmi iniuriam accipere: iterum dices quorsus hæc? Debit ei pecuniam Valerius Varus: huius est hæres maximus noster: quem & ipse amo: sed cōiunctus tu. Rogo ergo exigo etiā pro iure amicitiae cures: ut Attilio meo salua sit non fors modo sed etiā usura pluriū annorum. homo est alieni abstinentissimus: sui diligens. nullis quæstibus sustinetur nullus. ex frugalitate reditus. Nam studia quibus plurimum præstat: ad uoluptatem tantum & gloriam exercet: & grauis est ei uel minima iactura: & quia reparare quod amiserit grauius: exime hūc illi: Exime hūc mihi scrupulū: sine me suauitate eius sine: leporebus profui. neque enim possum tristem uidere: cuius hilaritas me triste esse non patitur. in summa nostri facetias hominis quas uel attendas: ne in bile aut amaritudinem uertat iniuria: quā uim habeat offensus crede ei quam in amore habet: non feret magnum & liberum ingenium cum contumelia damnū. Verum ut ferat ille ego meum damnū meam contumeliam iudicabo: sed non tanquam pro mea hoc est grauius irascar. quæquam quid denunciationibus & quasi minis ago: quoniam potius ut cooperarō rogo oro: des operam ne ille se quod ualidissime uereor: a me ego me neglectum a te putem. Dabis autem si hæc perinde cura est tibi quam illud mihi. Vale.

C. Plinius Tacito suo Salutem dicit.

Ommendas mihi lulium Nasonem candidatū: Nasonem mihi: quid si me ipsum: fero tamen & ignosco. eundem enim commendassem tibi si te romæ morante ipse abfuissem. habet hoc sollicitudo quod omnia necessaria putat. tu tamen censeo alios roges: ego precum tuarum minister: adiutor: particeps ero. Vale.

C. Plinius Albino suo Salutem dicit.

Um uenissem in Socrus mea uillam Alsiensem: quæ aliquando Rufi Verginii fuit: ipse mihi locus optimi illius & maximi uiri desiderium non sine dolore renouauit. hūc

enim incolere secessum atque etiam senectutis suae nidulū
uocare consueuerat. Quocumq; me cōtulisset illū animus:
illum oculi requirebant, libuit etiam monumentum eius ui-
dere: & uidisse pœnituit: Est enim adhuc imperfectum: nec
difficultas operis in causa modici ac potius exigui: sed iertia
eius cui cura mandata est. Subit indignatio cum miseratiōe
post decimum mortis annum reliquias neglectūq; cinerem
sine nomine iacere: cuius memoria orbem terrarum gloria
peruagetur. at ille mandauerat caueratq; ut diuinum illud
etiam immortale factum uersibus inscriberetur.
Hic situs est Rufus pulso qui uindice quondam
Imperium asseruit non sibi sed patriæ:

Tam rara in amicitis fides: tam parata obliuio mortuorū
ut ipsi nobis debeamus cōditoria extruere omniaq; hære-
dū officia præsumere. Nā cui nō est uerēdū quod uidemus
accidisse Verginio cuius iniuriam ut indigniorem sic etiam
notiorem ipsius claritas facit. Vale.

C. Plinius Maximo suo salutem dicit.

Diem lætum, adhibitus in cōsiliū a p̄fecto urbis:
audii ex diverso agentes summæ spei, summæ idolis
iuuenes fuscum salinatorem & Numidiū quadratū:
egregium par nec modo tēporibus nostris: sed litteris ipsis
ornamento futurū: mira utriusq; probitas, constātia salua,
decorus habitus, os planum, uox uirilī, tenax memoria,
magnum ingenium, iudicium æquale, quæ singula mihi
uoluptati fuerint: atq; iter hæc illud q̄ ipsum rectorē ut ma-
gistrū intuebant etia qui audiebāt: me æmulari: meis istare
uestigiis uidebant. O diē repetā enī lætum, notandumque
mihi cādidiſſimo calculo. Quid, n. aut publice lætius q̄ cla-
rissimos iuuenes nomē & famā ex studiis petere: aut mihi
optatius q̄ me ad recta tēdētibus q̄li exēplar eē p̄positum?
Quod gaudiū ut p̄petuo capiā deos oro ac eosdē testes peto
ut oēs q̄ me imitari tāti putabūt meliores esse q̄ me uelint.

C. Plinius Fabato profocero suo Salutem.

Vuero non debes sulpenia manu cōmendare mihi
quos tuendos putas. Nam te decet multis prodesse:
ac me suscipere quicquid ad curā tuā pertinet. Itaq;
Bettio prisco quātū plurimū potuero præstabo: præsertim
in arena mea: hoc est apud centūuiros. epistolaz quas mihi
ut ais aperto pectore scripsisti obliuisci me iubes: at ego nul-
larum libētius memini. Ex illis enī uel præcipue sentio quā
topere me diligas: cum sic exegeris mecū ut solebas cū tuo
filio. nec dissimulo hoc mihi iucūdiore eas fuisse: quod ha-
bebam bonam causam cum summo studio curassem qd̄ tu
curari uolebas. Proinde etiam rogo ut mihi semper eadem
simplicitate quotiens cessare uidebor: nūquam enī cessabo:
conuitium facias. Quod & ego intelligam a summo amore
proficisci & tu non meruisse me gaudeas. Vale.

C. Plinius Vrsō suo salutem.

Nquam ne uidisti quēquam tā laboriosum exercitū
quam Varenū meum: cui quod summa cōtentiōe
impetrauerat defendendum & quasi rursus petendū
fuit: Bithyni senatusconsultū apud cōsules carpere ac labefa-
ctare sunt ausi: atq; etiā absenti principi criminari: ab illo ad
senatū remissi non destiterunt. egit Claudius capito irre-
uerenter magis quam constanter ut qui senatusconsultum
apud senatū accusaret. respondit Fronto Catius grauer
& firme: tenatus ip̄e murificus. Nam illi quoq; q̄ prius nega-
rant Varenō quæ petebat eadem dāda postquam erāt data
censuerunt: singulos enī integra re disentire fas esse: peracta
quod pluribus placuisset cunctis tuendū. Acilius tamē rur-
sus & cū eō septem an octo: septem immo in priori sentētia
perseuerare: in hac paucitate non nulli: quorum tēporaria
grauitas uel potius grauitatis imitatio ridebatur. Tu tamen
æstima quantum nos ī ipsa pugna certaminis maneat: cuius
quali prælusio atq; p̄cursorio has cōtentiōes excitauit. Vale.

C. Plinius Maurico suo salutem.

Olicitas me in formianum: ueniam ex conditione; ne quid contra comodum tuum facias; qua pacto ne iuicē mihi caueo. neq; n. mare & litus: sed te otū & libertatem sequor: alioquin fatius est in urbe remanere; oportet enim omnia aut ad alienum arbitrium aut ad suū facere. mei certe stomachi hæc natura est: ut nihil nisi totū & merum uelit. Vale.

C. Plinius Romano suo Salutem.

Irificæ rei interfuisti ne: ego quidem. sed mœrens; Passenius Paulus splēdidus eques romanus & i primis eruditus scribit elegos: gētile hoc illi: ē enī muniiceps properti atq; etiā inter maiores suos Propertiū numerat. is cum recitaret ita coepit dicere: Prisce iubes: ad hoc lauolenus Priscus (aderat enī ut paulo amicissimus) ego uero non iubeo. cogita qui risus hominum: quorū omnino priscus dubiæ sanitatis: interest tamē officiis: adhibet cōsiliis: atque etiam ius ciuile publice respondet: quo magis quod tunc fecit & ridiculum & notabile fuit: iterim paulo aliena deliratio aliquantum frigoris attulit: tā sollicitate recitaturis prouidendum est non solum ut sint ipsi sani: uerū etiam ut sanos adhibeant. Vale.

C. Plinius Cor. Tacito suo salutem.

Etis: ut tibi auunculi mei exitum scribam: quo uerius tradere posteris possis. gratias ago. Nam uideo morti eius si celebres a te imortalem gloriā eē ppositam. Quamuis enī pulcherrimarū clade terrarū: ut populi ut urbes memorabili casu quasi semper uicturus occiderit: quamuis ipse plurima scripserit: plura tamē ppetuitati eius scriptorum tuorum æternitas addet. Equidem beatos puto quibus deorum munere datum est: aut facere scribenda: aut scribere legenda: beatissimos uero quibus utrumque:

horum in numero auūculus meus & suis libris & tuis erit. Quo libentius suscipio depono: etiam quod iniungis: Erat mihi: classēque iperio præfens regebat: nouemb. kal. hora fere septima mater mea idicat ei: apparere nubem inusitata & magnitudine & specie. Vfus ille sole mox frigidam gustauerat iacens: studebatque: poposcit soleas. ascēdit locum: ex quo maxime miraculū illud conspici poterat: nubes & icertum procul ituentibus ex quo monte: Vesuuium fuisse posse cognitum est: oriebatur: cuius similitudinem & formā non alia magis arbor quam pinus expresserit: Nam longissimo uelut trunco flata in altum quibusdam ramis diffundebatur. credo & recenti spiritu euecta: deinde senescente eo destituta ut etiam pondere suo uicta in altitudine uanescebat: candida interdum: interdum sordida & maculosa. put terram cineremue sustulerat: magnum propiusque noscendum ut eruditissimo uiro uisum. iubet liburnicam aptari: mihi si uenire una uelle facit copiam. respondi studere me malle: & forte ipse quod scribere dederat. egrediebatur domo: accepit codicillos: retinere classarii imminenti periculo exterriti: nauicula eius subiacebat: nec ulla nisi nauibus fugauerit se tāto discrimini eriperet orabāt: uertit ille cōsiliū & quod studioso aīo inchoauerat: obit maximo. deducit quadremes ascendit ipse non retinet modum: sed multis (erat enim frequens amœnitas) orat laturus auxiliū. pperat illuc: alii territi inde fugiunt: rectumq; cursum rectaque gubernacula in periculo tenet: adeo solutus metu & omnes illius mali motus: omnis figuras ut depræhēderat oculis dictaret motaretque. iam nauibus cinis iciderat: quo propius accederet: calidior & densior. iā pumices etiā nigriq; ambusti & fracti igne lapides. iam uadū subitū ruiaq; mōtis: littora obstantia. cū clāti paulū an retro flesteret: mox gubernatori: ut ita faceret monenti: fortes inquit fortuna iuuat. Pōponianū pete: Abierat: diremit sinu medio. Nā sensim circumactis

turbatisq; littoribus mox in mare re infunditur: ibi quanq;
nondum periculo appropinquante conspicuo tamen: & cu
crelceret proximo sarcinas contulerat i nauis certus fugae:
si contrarius uentus reledisset: quo tunc auiculolus meus se-
cundissimo inuectus coplectitur trepidante: consolaf: hor-
taf: utq; timore eius sua securitate leniret deserti i balneum
iubet. lotus accubat: coenat atq; hilaris: aut qd e atq; magnu
similis hilari. interim e Vesuuio mote pluribus locis latissi-
mae flamae atq; incedia relucebant: quoq; fulgor & claritas
tenebris noctis excitabat. ille agrestiu trepidatione igni reli-
ctas desertafq; uillas p solitudinē ardere: i remediū formidi-
nis dictabat: rū se qeti dedit: & qeuit uerissimo equidē som-
no. Nā meatus animae q illi ppter amplitudinē corporis gra-
uior & sonatior erat ab iis q limini obuersabat audiebat.
sed aea ex q zeta adibat ita iam cinere mixtisq; pumicibus
oppleta surrexerat ut si lōgior i cubiculo mora esset exitus
negaret: excitatus pcedit seq; Pomponiano caeterisq; q pui-
gilarant reddit: in cōmune consultat: itra tecta substant:
an in aperto uagentur: Nā crebris uastisq; tremoribus tecta
nutabat: & quali emora sedibus suis nūc huc nūc illuc abire
aut referri uidebantur: sub diuo Rursus quaq; leuiū exelo-
rūq; pumicū casus metuebat. qd tamē malog; collatio ele-
git: & apud illū qdē ratio rationē: apud alios timorē timor
uicit: ceruicalia capiti bus iposita liteis cōstringūf. Id mun-
mentū aduersus incidētia fuit: iam dies alibi: illic nox oibus
noctibus nigrīor densiorque: quam tamen faces multae ua-
riaque lumina soluebant: placuit egredi in littus: & ex pro-
ximo aspiceret: ecquid iam mare admitteret qd adhuc uastū
& aduersum pmanebat: ibi super abiectū linteum recubans
semel atq; iterū frigidā aquā poposcit haufitq; deide flamae
flammarumq; praenuntius odor sulphuris. alios in fugam
uertunt: excitat illū: inixus seruis duobus affurrexit & itari
cōcidit: ut ego cōiecto: crassiore calligine spiritu obstructo

clauoq; stomacho q illi natura inualidus & angustus & fre-
quenter interastuans erat: ubi dies redditus is ab eo quem
pouissime niderat tertius: corpus inuentum itegrū illa sum-
opertumque ut fuerat idutus. habitus corporis quiescētī q
defuncto similior. Interim Miseni ego & mater. sed nihil ad
historiam. nec tu aliud quā de exitu eius scire uoluisti. sine
ergo faciam. unū adiciam. omnia ea qbus iter fuerā quaeq;
itati cum maxime uera memoratur audiuerā persecutū. tu
potissimum excerptes. aliud est enim epistolā aliud historiā:
aliud amico: aliud omnibus scribere. Vale.

C. Plinius Restituto suo Salutem dicit.

Ndignatiunculam quam in cuiusdā amici auditorio
cepi: non possum mihi tēperare quo minus apud te
quia nō cōtigit corā p epistolam effundā. Recitabat
liber absolutissimus: hūc duo aut tres ut sibi & paucis uidēf
disertis surdis mutisq; similes audiebant. nō labra diduxerūt:
non mouerunt manū: deniq; non affurrexerūt saltrē lassitu-
dine sedendi. Quae tanta grauitas: quae tanta sapientia: quae
immo pigrītia: arrogantia sinisteritas: ac potius amentia!
In hoc totū diem spendere ut offendas: ut inimicū reliquas:
ad quem tāquam amicissimum ueneris. disertior ipse ē. rāto
magis ne inuideris. Nam qui inuidet minorem deniq; siue
plus siue minus siue idem praestat. lauda uel inferiorem uel
superiorem uel parem. Superiorem quia nisi laudādus ille ē
non potes ipse laudari. inferiōrē aut parem quia pertinet ad
tuam gloriam q maximū uideri quē praecedis uel exaequas.
equidem omnes qui aliquid in studiis faciunt uenerari et ā
mirariq; soleo: Est enī res difficilis ardua fastidiosa: & quae
eos a quibus contemnitur inuicem contemnat: nisi forte
aliud iudicas tu quamquam quis uno te reuerentior huius
operis quis benignior attestator. Qua ratione ductus tibi
potissimum indignationem meam prodidi: quem habere
lotium maxime poteram. Vale.

C. Plinius Sabino suo Salutem dicit.

Ogas ut agam firmanorum publicam causā: Quod ego quanq̄ pluribus occupatōibus distētus admittari cupio enī & ornatiſſimā coloniam aduocatiōis officio: & te gratiſſimo tibi munere obstringere. Nā cū familia ritatē noſtrā ut ſoles prædicare ad præſidium ornāmētūq̄ tibi ſumpſeris: nihil eſt qđ negare debeam præſertim p̄ patria petēti. Quid enī p̄cibus aut honeſtius piis: aut efficacius amantiſ? Proinde firmanis tuis ac iam porius noſtris obligam fidem meam. quos labore & ſtudio meo dignos cū ſplendor ipſorum tum hoc maxime pollicetur: qđ credibile ē optimos eſſe inter quos tu talis extiteris. Vale.

C. Plinius Nepoti ſuo Salutem dicit.

Cis tu acceſſiſſe pretiū agris præcipue ſuburbanis: cauſa ſubitæ caritatis res multis agitata ſermōibus: proximis comitiſ honeſtiſſima uoce ſenatus expſiſſit: eādidati ne cōiuentur: ne mittant munera. ne pecunias depōnāt: ex quibus duo priora tā apte quam modice fiebant. hoc tertium quāquam occultaretur p̄ comperto habebat. homulus deinde noſter uigilat: rurfus hoc cōſenſu ſenatus ſententiæ loco poſtulauit ut conſules deſideriū uniuerſorū notum principi facerent: peterentque ſicut aliis uitis hinc quoque prouidentia ſua occurreret. occurrit. ſumpſus candidatorum: frigidus illos & infames habitus lege reſtrinxit: eoſdem patrimoniū tertiam partem conferre iuſſit i ea quæ ſolo continerentur: deforme arbitratus: & erat: honorem petiuros urbem italiāque non pro patria ſed p̄ hoſpitiū aut ſtabulo quaſi peregrinantiſ habere. cōcurſant ergo candidati: certatim quicquid uenale audiunt emptitant. quoq̄ ſint plura uenalia efficiunt: proinde ſi pœnitet te italicorū prædiorum: hoc uendendi tempus: tā hercule quā i puitiſ comparandi: dum idem candidati illic uendunt. Vale.

C. Plinius tacito ſuo Salutem dicit.

Is te adductum litteris quas exigenti tibi de morte auunculi mei ſcripſi cupe cognoſcere: quos ego miſeni (littus id enim ingreſſus abruperam) nō ſolum metus ueq̄ etiam caſus pertulerim: quanquam animus me miſiſſe horret: Incipiam: proſecto auunculo: ipſe reliquum tempus ſtudiis: ideo remanſeram: impendi. mox balneū: coena: ſomnus iquietus & breuis: præceſſerat p̄ multos dies tte mor terræ miſus formidolotus: qā cāpaniæ ſolitus: ille uero nocte ita inualuit ut non moueri omnia: ſed uerti crederēſ. irrumpit cubiculum meum mater: ſurgebam inuicē ſi quieſceret excitaturus. reſedimus i area domus: quæ mare a teſtis modico ſpatio diuidebat. dubito conſtantiā rogare an imprudentiā debeā: agebam enim duodeuiceſimum annū. polco librum Titi Liuii & quaſi per otium lego: atq̄ etiā ut coeperā excerpo. ecce amicus auunculi qui nup ad eū ex hiſpania uenerat: ut me & matrē ſedentiſ: me uero etiā legentē uidet: illius patientiā: ſecuritatē meā corripit: nihilo ſegnius ego intentus in librū iam hora diei primā & adhuc dubius & quaſi languidus dies: iam quaſiatis circūiacentibus reſtis quaſi in aperto loco anguſto tamē certus & magnus ruinae motus. tum demū excedere oppido uiſum: ſequiſ unlgus at tonitū quom in pauore ſimile prudētiae alienū conſiliū ſuo p̄fert. ingentiq̄ agmine abeuntis p̄mit & impellit. egreſſi te cta cōſiſtimus: multa ibi mirāda multas formidies patimur. Nā uehicular quæ p̄duci iuſſeram quāq̄ i planiſſimo cāpo in cōtrarias partes agebant ac ne lapidibus quidē ſulta i eodem ueſtigio quieſcebāt. p̄terea mare i ſe reſorberi & tremore terræ quaſi repelli uidebamus: certe p̄ceſſerat littus multaq̄ animalia maris ſiccis arenis detinebat: ab altero latere nubes atra & horrēda ignei ſpiritus certis uibratiſq̄ diſcurſibus rupta in. lōgas flāmagz figuras dehicebat: fulgoribus illæ & ſimiles & maiores erant: Tū uero ille idē ex hiſpania amicus acrius & iſtātius ſi frater iqt tuus: tuus auūculus ui-

uit: uult esse uos saluos. si perit supstites uoluit. proinde qd
cessatis euadere: respondimus non cōmissuros nos ut de la
lute illius incerti nostræ consuleremus. non moratus ultra
proripit se effusoq; cursu periculo aufertur: nec multo post
illa nubes descendere ī terras: operire maria: cixerat capreas
& absconderat: Miseni quod procurrit abstulerat: tū mater
orare: hortari: iubere quoquo modo fugerem: posse enī iu
uenem: se & annis & corpore grauem benemoriturā: si mihi
causa mortis non fuisset. ego cōtra saluum me nisi una nō
futurę: deīde manum eius amplexus addere gradum cogo:
paret ægre incusatq; se: quod me moref iam cinis adhuc ta
men rarus: respicio: deīa caligo tergis imminebat: quæ nos
torrentis modo infusa terræ sequebatur. deflectamus iquā
dum uidemus: ne in uia strati comitātium turba ī tenebris
obteramur. uix consideramus & nox nō qualis ī lunis & nu
bila: sed qualis in locis clausis lumine extincto: audires ulu
latus feminarum. infantium queritatus: clamores uiuorum:
alii parentes: alii liberos: alii cōiuges uocibus requirebāt. uo
cibus noscitabant. hi suum casum: illi suorum miserabant:
erant qui metu mortis mortem precarentur: multi ad deos
manus tollere: plures nusquam iam deos ullos: æternamq;
illam & nouissimam noctem mundo īterpretabantur. Nec
desuerunt qui fictis mentitisq; terroribus uera pericula au
gerent: aderant qui Miseni illud ruisse illud ardere falso: sed
credentibus nunciabant: paululum reluxit quidem nō dies
nobis: sed aduentātis ignis indicium uidebatur: & ignis qdē
longius subsistit: tenebræ rursus tumultus grauis: hunc idē
tidem assurgentes excutiebamus operti alio qui etiā oblit
pondere essemus. possem gloriari nō gemitū mihi nō uocē
parum fortem in tātis periculis excidisse: nisi me cū oibus
omnia mecum perire misero magno tamē mortalitatis sola
tio credidissem. Tandē illa caligo tenuata quasi in fumum
nebulamue discessit: mox dies. sol etiā effulsit luridus tamē

qualis eē cum deficit sol: & occurfabant trepidātibus adhuc
oculis mutata omnia altoq; cinere tanquam niue obducta.
regressi Misenum curatis utcunque corporibus suspensam
dubiāq; noctem spe ac metu exigimus: metus præualebat:
nam & tremor terræ perseuerabat & pleriq; lymphati terri
ficis uaricationibus & sua & aliena mala ludificabant. No
bis tamen ne tunc quidē quanquam expertis periculū & ea
spectantibus adeundi cōtilium donec de auunculo nūrius:
hæc nequaquam historia digna nos scripturos leges: & tibi
scilicet qui requisisti imputabis si digna ne epistola quidem
uidebuntur. Vale.

C. Plinius Caninio suo Salutem dicit.

Vm ex eis qui mirer antiquos: non tamen: ut quidā:
temporum nostrorum ingenia despicio: neq; enim
lassa & effœta natura nihil tā laudabile parit: atque
adeo nup audi Vergiliū romanū pauçis legentē comœdiā
ad exēplar ueteris comœdiæ scriptā: tā bene: ut eē quādoq;
possit exemplar. Nescio mireris hominem quanquam nosse
debes. est enim probitate morum. ingenii elegantia: operum
uarietate monstrabilis. scripsit mimiambos tenuiter. argute
uenuste atq; in hoc genere eloquentissime. Nullum est enī
genus quod absolutū nō possit eloquentissimū dici: scripsit
comœdias Menādum aliosq; ætatis eiusdē æmulatus: licet
has iter plautinas. terentinasq; numeres. nunc primum se in
ueteri comœdia sed non tanquā iciperet ostēdit: nō illi ius
nō grāditas: nō subtilitas. non amaritudo. non dulcedo. non
lepos defuit. ornauit uirtutes. infectatus ē uitia. fictis nomi
nibus decenter: ueris usus. est apte: circa me tantū benigni
tate nimiū modum excessit: nisi quod tamē poetis mentiri
licet. In summa extorquebo ei librum: legendūq; immo edi
scendum mittam tibi. neq; enim dubito futurū ut non de
ponas si semel sumpseris. Vale.

C. Plinius Tironi suo Salutem dicit.

Agna res acta est omnium qui sunt prouiciis futuris
magna oim q se simpliciter creditur amicis. Lustricus
brutianus cum motanum atticinum comitem suum in multis fla-
gitiis deprehendisset Cæsari scripsit: atticinus flagitiis addit
ut quem deceperat accusaret. recepta cognitio est. sui in consilio
egit uterque pro se: egit autem carptim &

Quo genere ueritas statim ostenditur. prulit Brutianus testa-
mentum suum quod Atticini manu scriptum esse dicebat: hoc enim &
arcana familiaritas & querendi de eo quem sic amasset necessi-
tas indicabatur. & numerauit crimina foeda manifestaque: ille
cum diluere non posset ita regessit: ut dum defenditur turpis: dum
accusat sceleratus probaretur. corrupto enim scribae seruo in-
terceperat commentarios incidere: ac per summum nefas utebatur ad
ueritum amicum criminis suo. fecit pulcherrime Cæsari: non de Bru-
ctiano sed statim de atticino perrogauit: datus & in insulam re-
legatus. Brutiano iustissimum integritatis testimonium reddi-
tum. quem quod etiam constantiae gloria secuta est. Nam defensus expedi-
tissime accusauit uehementer: nec minus acer quam bonus & sine
rus apparuit. quod tibi scriptum: ut te sortitum prouentum proueneret
plurimum tibi credas: nec cuiquam satis fidas. deinde scias si quis
forte te quod abominor fallat paratam ultionem: qua tamen ne sit
huius etiam atque etiam attende: quae tam iucundum est uindictam
quam decipi miserum.

C. Plinius Triario suo Salutem dicit.

Mpense petis: ut causam agam prouentum ad curam tuam
pulchram alioquin & famosam: faciam: sed non gratis: qui
fieri potest inquis ut non gratis: tu potes. exigam enim mercedem
honestiore gratuito patrocinio. peto atque etiam paciscor: ut si-
mul agat Cremutius ruso. solitum hoc mihi est in pluribus aliis
adolescentibus factitatum: Nam mire concupisco bonos iuuenes
ostendere foro: assignare famam: Quod si cui prestare Ruso meo
debeo: uel propter natales ipsius: uel propter eximia mei carita-
tem: quem magni aestimo in iisdem iudiciis ex eiusdem est prouentum concupiscit

audiri: oblige me: oblige antequam dicam: nam cum dixerit: gratias
ages: spodeo sollicitudini tuae: spei meae: magnitudini causae
satisfacturum: est indolis optime breui prouentum alios: si in-
terim prouentum fuerit a nobis: Neque enim cuiquam tam clarum sta-
tum ingenium: ut possit emergere: nisi illi materia: occasio: fau-
tor etiam: commendatorque contingat. Vale.

C. Plinius Marco suo Salutem dicit.

Vam multum interest quid a quoque fiat: eadem enim facta cla-
ritate uel obscuritate fieri uel aut tollunt altissime:
aut humillime deprimunt: Navigabam per larium nostrum:
cum senior amicus ostendit mihi uillam atque etiam cubiculum quod in la-
cum prouentum: ex hoc inquit aliquando municeps nostra cum mari-
to se precipitauit: causam requisitum: maritus ex diutino morbo
circa uelada corporis ulceribus putrescebat. Vxor ut inspicere
ret exegit: neque enim quemque fidelius iudicaturus posset ne sanari.
desperauit: hortata est ut moreretur: comessetque ipsa mortis dux
immo & exemplum & necessitas fuit: Nam se cum marito ligauit:
abiecitque in lacum. Quod factum ne mihi quidem quam munici-
peps nisi proxime auditum est: non quia minus illo clarissimo
arriae factum: sed quia minor ipsa. Vale.

C. Plinius Hispano suo Salutem dicit.

Cribit robustus splendidus eques romanus cum Atilio
scauro amico meo otriculum usque commue iter pegisset:
deinde nusquam comparuisse: petis ut carus ueniat: nosque
si potest in aliqua inquisitionis uestigia inducat. ueniat: uereor ne
frustra. suspicor enim tale nefcio quod robusto accidisse: quae ali-
quando Metilio crispo municipi meo. huic ego ordies in petra
uerat: atque etiam proficiscenti quadraginta milia numerum ad instru-
endum se ornatumque donauerat: nec postea aut epistolas eius:
aut aliquem de exitu numerum accepi. interceptus ne sit a suis: an
cum suis dubium. certe non ipse non quicquam ex seruis eius apparuit: ut
ne robusti quod experiamur tamen accersamus scaurum: demus
hoc tuis. demus optimi adolescentis honestissimis prouentum: q

pietate mira etiā sagacitate patrē quærit, dii faueāt ut sic inueniat ipm quēadmodū iā cū quo fuisset inuenit. Vale.

C. Plinius Seruiano suo Salutem dicit.

Audeo & gratulor q̄ fusco Salinatori filiā tuā deflāsti: domus patricia: pater honestissimus: mater patri laude. Ipse ē studiosus: litteratus etiā: disertus etiā: puer simplicitate: cōitate iuuenis: senex grauitate, neq; enim amore decipior: amo qdē effuse: ita offitiis ita reueretia meruit: iudico tamē & qdē tanto acrius quāto magis amo, tibi qdē ut q̄ explorauerim spōdeō habituz: te genez: quo melior fingi ne uoto qdē potuit. supest ut auū te q̄maturissime simillimū sui faciat: Quā felix tēpus illud quo mihi liberos illius uel nepotes tuos: ut meos uel liberos uel nepotes ex uestro sinu sumere & quasi pari iure tenere cōtigeret. Vale.

C. Plinius Seuero suo Salutem dicit.

Ogas ut cogitē qd designatus cōsul ī honorē principis cēseas, facilis iuētio: Nō facilis electio. ē enī ex uirtutibus eius larga materia: tamē qd malo idicabo si prius hæsitationē meā ostēdero, dubito nū idē tibi suadere qd mihi debeā. designatus ego cōsul omni hac & si nō adulatione specie tamē adulationis abstinui: nō tanquā liber & cōstans sed tanquā intelligēs p̄cipis nostri cuius uidebā hanc eē p̄cipuā laudē si nihil q̄li ex necessitate decerneret. recordabar etiā plurimos honores pessimo cuiq; delatos a quibus hic optimus separari nō alio magis poterat quā diuersitate cēsendi: qd ipsum nō dissimulationē & silētio p̄terii: ne forte nō iudiciū illā meū sed obliuio uideret. hoc tūc ego, sed nō oībus eadē placēt: nec cōueniūt qdē. p̄terea faciēdi uera rō: cū hominū ipoz tū regz etiā ac tēpoz cōditio nuntiat. Nā recētia opa maximi p̄cipis p̄bent facultatē noua magna uera cēsendi, quibus ex causis ut supra scripsi dubito an idē nūc tibi quod tūc mihi suadeā. Illud nō dubito debuisse me ī partes cōsiliū tui ponere quid ipse fecissem. Vale.

C. Plinius Pontio suo Salutem dicit.

Cio quæ tibi causa fuerit impedimento quo minus p̄currere aduentum meum in campaniam posses, sed quanquā absens totus huc magistrati: tātū mihi copiarum tam urbanarum quā rusticarum nomine tuo oblatū est quas omnis improbe accepi tamen: Nā me tui ut ita facerē rogabant: & uerebar ne & mihi & illis irasceris si non fecissem. iposterum nisi adhibueris modū ego adhibebo: & iam tuis denūciaui si rursus tam multa attulissent omnia relatuos. Dices oportere me tuis rebus ut meis uti: etiam: sed perinde illis ac meis parco. Vale.

C. Plinius Quadrato suo Salutem dicit.

Vidius quietus qui me unice dilexit & quo non minus gaudeo: probauit: ut multa alia thraeæ (fuit enī familiaris) ita hoc sæpe referrebat: p̄cipere solebat suscipiendas esse causas aut amicoz: aut destitutas: aut ad exemplū p̄tinentis: cur amicoz: nō eget interpretatiōe, cur destitutas: quod in illis maxime & cōstātia agentis & humanitas cerneretur: cur p̄tinentis ad exemplum: quia plurimum referret an bonum an malum diceretur, ad hæc ego genera causarum ambitiose fortasse addam tamen claras & illustres, æquum enim est agere nonnunquam gloriæ & famæ: idem dignitati ac uerecundiæ tuæ statuo: Nec me p̄terit id: usum esse & haberi optimum dicendi magistrū: uideō etiā multos paruo ingenio litteris nullis ut bene agerēt agēdo consecutos: sed & illud uel polliōis accepi uerissimū: experior: cōmode agēdo factum est ut sæpe agerē, sæpe agēdo tamē est ut minus cōmode: quia scilicet assiduitate nimia facilitas magis q̄ facultas: nec fiducia sed temeritas paratur. Nec uero Licrati quominus haberec summus orator officit: quod infirmitate uocis mollitia frontis ne ī publico diceret impediabatur, proinde multum lege: scribe: meditare: ut possis cum uoles dicere: dices cum uelle debebis: hoc fere

temperamentum ipse seruauit: nonnunquam necessitati quæ pars rationis est parui. egi enim quosdam a senatu iustus quo tamen in numero fuerunt exilia thrasæ diuisiones hoc est ad exemplum pertinentes. adfui bethycis contra bebiu bassu. quæ situm est an dada esset inquisitio: data est. adfui rursus: rursus idem querentibus de cecilio classico quæ situm est an puitalia ut sotos ministrosque proconsulis plecti oporteret: poenas luerunt. accusaui Marium priscum: qui lege repetundarum damnatus utebatur clementia legis: cuius leueritate immanitate criminum excefferat. relegatus est. tuitus sum lulium bassum ut incustoditum nimis & cautum ita minime malum: iudicibus acceptis in senatu remansit. Dixi proxime pro uareno postulare ut sibi inuicem uocare testis liceret: impetratum est. imposterum opto ut potissimum iubeam quæ me deceat uel sponte fecisse. Vale.

C. Plinius Fabato suo Salutem dicit.

Ebemus mehercule natales tuos perinde ac nostros celebrare: cum lætitia nostrorum ex tuis pendeat: cuius diligentia & cura hic hilares istic securi fumus. uilla Camiliana que in campania possides est quæ uetustate uexata & tamē quæ sunt pretiosiora aut integra manet aut leuissime læsa est: Attendemus ergo ut quæ saluberrime reficiantur. Ego uideor habere multos amicos sed huius generis cuius & tu quaeris & res exigens prope neminem. Sunt enim omnes togati & urbani. rusticorum autem prædiorum administratio poscit durum aliquem & agrestem: cui nec labor ille grauis: nec cura sordida nec tristis solitudo uideatur. tu dum rustico honestissimo cogitas: fuit enim filio tuo familiaris: quid tamē noui sibi præstare poscit ignoro: uelle plurimum credo. Vale.

C. Plinius Corneliano suo Salutem dicit.

Vocatus in consilium a Cæsare nostro ad ceterum cellas hoc logo nomine maximam cepi uoluptatem. Quid enim in cunctis quam principis iustitiam: grauitatem: comitatem in

cessu quoque ubi maxime recludunt inspicere. fuerunt uariæ cogitationes: & quæ uirtutes iudicis pluris species experientur: dixit causam Claudius ariston princeps ephesiorum homo munificus & innoxie popularis. idem iudicia & ad dissimillimum delator inmissus. itaque absolutus uindicatusque est. sequenti die audita est galitta adulterii rea: nupta hæc tribuno militum honores petituro & suam & mariti dignitatem centurionis amore maculauerat. maritus legato consulari: ille cæsari scripserat. Cæsar excussit probationibus: centurionem exauctorauit: atque etiam relegauit. superat crimini quod nisi duorum esse non poterat: reliqua pars ultionis. sed maritum non sine aliqua reprehensione patientiæ amor uxoris retardabat: quam quod etiam post delatum adulterium domi habuerat: quasi cõtertus æmulum remouisse. admonitus ut perageret accusationem peregit inuitus: sed illam damnari etiam inuito accusatore necesse erat. damnata & iulie legis poenis relicta est: Cæsar & nomen centurionis & commemorationem disciplinæ militaris sententiæ adiecit: ne ois eiusmodi causa reuocare ad se uideretur. tertio die inducta cognitio est multis sermonibus & uario rumore iactata iuli tironis codicilli quos ex parte ueros esse constabat: ex parte falsi dicebantur: substiti tuebatur crimini semironius senecio: eques romanus. & eurythmus Cæsaris libertus & procurator. hæredes cum cæsare essent in dacia cõter epistola scripta petierat ut susciperet cognitionem: susceperat: reuertens die dixerat: & cum ex heredibus quodam quæsi reuerentia eurythmo mitteret accusationem pulcherrime dixerat: nec ille polyclitus est: nec ego Nero: indulserat tamē petentibus dilationem cuius tempus exacto cõfederat. auditurus aperte: hæredum intrauerunt duo: ois postulauerunt ut oes hæredes agere cogerentur: cum detulissent omnes: aut sibi quoque desistere permitteretur: locutus est Cæsar summa grauitate: summa moderatione: cumque aduocatus Senecionis & eurythmi dixisset suspitionibus relinquantur: ego reliquor. Deinde cõ

uersus ad nos qd facere debeamus. isti
enī queri uolunt q̄ sibi licuerit nō aculare: tū ex cōsulis sen
rentia iussit denūciari hāredibus oībus ut agerēt aut singu
li approbarēt causas nō agēdi: alioquin se uel de calūnia pro
nunciaturū: Vides quā honesti q̄ seueri dies quos iucūdisti
mā remissiōis sequebā: adhibebamur quotidie cōena erat
modica: si principē cogitares: interdū acromata audiebamus:
interdū iucūdistimis sermonibus nox ducebatur. Iūmo die
abeuntibus nobis quā diligens in Cæsare humanitas xenia
sunt missa. Sed mihi ut grauitas cognitionū consilii: honor
suauitas simplicitasque conuictus: ita locus ipse piucundus
fuit. uilla pulcherrima cingit uiridissimis agris. iminet litto
ri: cuius in sinu fluit cū maxime portus huius sinistrum bra
chium firmissimo opere munitum est, dextrum elaborat.
in ore portus insula adfurgit: quæ in latum uento mare ob
iacens frangat tutūq; ab utroque latere decursum nauibus
præstet. adfurgit autem arte uisenda ingentia saxa latissima
nauis prouehit. contra hæc alia super alia delecta ipso pōde
re manent ac sensim quodam uelut aggere construunt emi
nentia. & apparet saxum dorsum impactosq; fluctus in imē
sum elidit & tollit. uastus illic fragor canumq; circa mare
saxis deinde pilæ adiicientur quæ pcedenti tempore enatā
insulam imitentur. habebit hic portus etiam habet nomen
auctoris eritq; uel maxime salutaris. Nam per longissimum
spatium littus importuosum hoc receptaculo utetur. Vale.

C. Plinius Quintiliano suo Salutem dicit.

Vamuis & ipse lris continentissimus & filiā tuam ita
institueris ut decebat filiā tuam Tutili neptem: cum
tamē sit nuptura honestissimo uiro nonio celeri cui
ratio ciuiliū officiorum necessitatem quandā nitoris impo
nit: debet secundū conditiones mariti ueste comitatu qbus
non quidem agit dignitas: ornatus tamen instrui. Te potro
animo beatissimū: modicū facultatibus scio. itaq; partē one

ris tui mihi uideo: & tanquā parens alit puellæ nostræ cō
fero quāginta milia nūmū plus collaturus nisi a uerecūdia
tua sola mediocritate munusculi impetrari posse cōsiderē ne
reculares.

C. Plinius Romano tuo salutē dicit.

Ollite cūcta iquit cœptosq; auferte labores: seu scri
bis aliqd seu legis tolli auferrī iube: & accipe oratio
nem meā ut illa arma diuina suū superbius potui re
uera ut iter meas pulchra. Nā mihi satis est certare mecū. ē
hæc pro attia uiriola & dignitate psonæ & exempli raritate
& iudicii: magnitudine itignis. Nā foemina splendida nata
nupta prætori uiro exhæredata ab octogenario patre intra
undeci dies quā ille nouercā ei amore captus iduxerat q̄ dru
plici iudicio bona paterna repetebat: ledebāt iudices centū
& octoginta. tot enim quatuor consiliis conscribunt. i gens
utrinque aduocatorum & numerosa subselia præstantiū co
rona latissimum iudiciū multiplici circulo ambibat: ad hoc
stipatum tribunal: atq; etiam ex superiore basilicæ parte q̄
foemina qua uiri & audiendi quod difficile uisendi studio i
minebant. magna expectatio patrum: magna filiarū: magna
etiam nouercarum. secutus est uariis euentus: Nā duobus
consiliis uicimus. totidem uicti sumus. notabilis prorsus &
mira eadem i causa iisdē iudicibus: iisdē aduocatis eodē tpe
tanta diuersitas accidat casu qdem non casus uideret. uicta
est nouerca ipsa hæres ex pre sexta. uictus suberrimus q̄ ex
hæredatus patre singulari ipudentia alieni patris bōa uindi
cabat: nō aulus sui petere. hæc tibi exposui primū ut episto
la scires q̄ ex orōe nō poteras. Deinde nā detegā artes ut orō
nē libētius legeres si nō legere tibi sed iteresse iudicio uide
reris. q̄ sit licet magna nō despo gratiā breuissime impetratu
rā. nā & copia reꝝ & arguta diuisione & narratiuncula plu
ribus & eloquendi uarietate renouatur. sunt multa (nō au
derem nisi tibi dicere) elata: multa pugnantia: multa subti
lia. interuenit enim acribus illis & erectis frequens necessi

tas computandi ac pene calculos tabulamque poscendi ut repente in priuati iudicii formam cētumviralem uertatur: dedimus uela indignationi: dedimus irā: dedimus dolori & in amplissima causa q̄si magno mari pluribus uentis tumus uecti. in summa solent quidā ex cōtubernalibus nostris existimare hanc orationē itē dicā ut inter meas

esse. an uere tu facillime iudicabis q̄ tā memori- ter tenes oēs ut cōferre cū hac dū hāc solā legis possis. Vale
C. Plinius Maximo suo salutem dicit.

Ecce fecisti q̄ gladiatorium munus ueronēsisibus nostris promissisti: a quibus olim amaris: suspicis: ornaris: Inde etiam uxore carissimā tibi & p̄batissimā habuisti: cuius memoriā aut opus aliquod maxie funebre debeat. præterea tanto consensu rogabaris ut negare nō constans sed durum uideretur. illud quoq̄ egregie quod tā facilis tam liberalis in edendo fuisti: Nam per hęc etiā magnus animus ostendit. uellem africanā quas coemeras plurimas ad præfinitum diem occurrissent: sed licet cessauerit illa tempestate detenta: tu tamen meruisti ut acceptum tibi fieret: quod quominus exhiberes non per te stetit. Vale.

C. Plinii Nouocomensis liber septimus epistolæ. Incipit.

C. Plinius Geminio suo Salutem dicit.

Erret me hęc tua tā pertinax ualitudo & quāq̄ te tēperatissimum nouerim: uereor tamen ne quid illi etiam in mores suos liceat. proinde moneo patienter resistas. hoc laudabile hoc salutare admittit humana natura: quod suadeo ipse certe sic agere lanus cū meis soleo. spero quidē si forte in aduersam ualitudinē incidero nihil me desideratū: uel pudore uel poenitentiā dignum. si tamen superauerit morbus: denuntio ne quid mihi detur nisi permittentibus medicis: licatisque si deditis ita uindicaturum ut solent alii quæ negantur: quin etiā cū pustus ardētissima febre tadē remissus unctusq̄ acciperē

a medico potionem porrexi manum utq̄ me tangeret dixi: admotumq̄ iam labris poculum reddidi. postea cum uicesimo ualitudinis die balineo prepararet mussātelq̄ medicos repente uidissem causā requisitū: respōderūt posse me tuto lauari non tamen oīo sine alia suspiciōe: quid in quā necesse essetq̄ ita spe balinei cui iā uidebar iferri placide leniterq̄ dimissa ab abstinentiā rursus non secus ac modo ad balineū animum uultumq̄ composui. quæ tibi scripsi primū ut te non sine exemplo monerē. deinde ut in posterū ipse ad eādē temperantiā alstringeret hac epistola quasi pignore. Vale.

C. Plinius Iusto suo Salutem dicit.

Vemadmodum congruit ut simul & affirmes te assiduis occupationibus ipediti & scripta nostra desideres quæ uix ab otiosis ipetrare aliquod perituri tēporis: patiar ergo æstatē inquietā uobis exercitāq̄ trāscurrere & hyemem: demū cū credibile erit noctibus saltē uacare te posse quæram quid potissimū ex nugis meis tibi exhibeā. Interim abunde est si epistolæ non sunt molestæ: sunt autē & uel eo breuiores erunt. Vale.

C. Plinius Presenti suo salutē dicit.

Anta ne perseuerantia: tu mō in lucania mō in cāpania. ipse. n. inquis lucanus. uxor cāpana. iusta causa lōgioris absentia: non ppetuæ tamē: quin ergo aliquādo in urbē redis: ubi dignitas honor amicitia: tam superiores q̄ minores. quousque uigilabis cum uoles: dormies quamdiū uoles: quousque calcei: nusq̄ toga feriata: liber totus dies: tps est te reuifere molestias nostras uel ob hoc solū ne uoluptates istæ satietate lāquefiant saluta. paulisper quo tibi sit iucūdius saluari. terere in hac turba ut te solitudo delectet. sed quid iprudēs: quē euocare conor retardo. fortasse. n. his ipis admoneris ut te magis ac magis otio iuoluas. quod ego nō abrumpi: sed intermitteri uolo. ut enim si tibi cenam facerē dulcibus cibus acres acutosque miscerem: ut obtusus illis &

oblitus stomachus his excitare; ita nunc hortor ut iocundis-
simū genus uitae nonnullis interdū quasi acrioribus cōdiās. Vale

C. Plinius Pontio suo Salutem dicit.

Is legisse te hendecasyllabos meos. requiris etiā quē
admodum cōepim scribere homo ut tibi uideor se-
uerus ut ipse patior nō ineptus: nunquā a poetice; al-
tius enim repetā: alienus: quod etiā quatuordecim natus annos
grācam tragœdiam scripsi. qualem inquis: nescio. tragœdia
uocabatur. Mox cum e militia rediens in icaria insula uētis
detinerer latinos elegos in illud ipsum mare ipsamque insulā
feci. expertus sum me aliquando hetero hendecasyllabis. nunc
primum quorum hic natalis hęc causę legebant in laurētino
mihi asinii galli libri de comperatione patris & Ciceronis: in-
cidit epigramma Ciceronis in Tironem suum. deinde cū me
ridie (erat enim æstas) dormiturus me recepissem: ne obre-
peret somnus: cōepi reputare maximos oratores hoc studii
genus & in oblectatiōibus habuisse: & in laude posuisse. In tē-
di animū contraque opinionē meā post longam desuetudinē
perquam exiguo temporis momento id ipsum quod me ad
scribendum sollicitauerat his uerbis exarauit.

Cum libros Galli legerem quibus ipse parenti
Aufus de Cicerone daret palmamque decusque
Lascium inuenit uerūm Ciceronis: & illo
Spectandum ingenio quo seria condidit: & quo
Humanis salibus multo uarioque lepore.
Magnorum ostendit mentis gaudere uirorum.
Nam queritur quod fraude mala frustratus amantem
Pauca cœnato sibi debita sauiā tiro
Tempore nocturno subtraxerit: his ego lectis
Cur post hęc inquam nostros celamus amores?
Nullumque in medium timida damus atque fatemur
Tironisque dolos tironis nosse fugaces
Blanditias & furta nouas addentia flammās.

Trāsi ad elegos hos quoque nō minus celeriter explicui addidi
alteros facilitate corruptus. deinde in urbē reuerius sodalibus
legi probauerunt inde plura metra si quid otii maxime si in
iunere tentauit: postremo placuit exemplo multorum. unū
separatim hendecasyllaborū uolumen absolueret nec poeni-
ter. legi: describitur: cātatur & tam & a græcis quoque quos
latine huius libelli amor docuit. nunc cithara nunc lyra p-
sonatur. Sed quid ego tam gloriose quanquam furere poetis cō-
cessum est: & tamē nō de meo sed de aliorū iudicio loquor.
qui siue iudicant siue errant: me delectant. unum precor ut
posteri quoque aut errent similiter aut iudicent. Vale.

C. Plinius Calphurnio suo Salutem.

Ncredibile est quanto desiderio tui tener. In causa
amor primū: Deinde quod nō consueuimus abesse:
ide est quod magnā noctium partem in imagine tua
uigilē. Exigo inde quod interdū quibus horis te uisere solebā
ad diætā tuā ipsi me ut uerissime dicitur pedes ducūt. quod
denique ager uictus ac similis excluso a uacuo limine recedo.
Vnum tempus his tormentis caret quo in foro & amicorū
litibus contor. æstima tu quæ uita mea sit: cui requies in
labore: in miseria curisque solatium. Vale.

C. Plinius Macrino suo Salutem.

Ara & notabilis res uarēo cōtigit: sit licet adhuc du-
bia: bithyni accusationē eius ut temere inchoatam
omississe narrant. Dico adest prouintiaē legatus: attu-
lit decretū cōcilii ad Cæsare: attulit ad multos principes ui-
ros: attulit etiā ad nos uareni aduocatos: pstat tamē idē ille
magnus: quoniam etiā nigrinū optimū uirū pertinacissime exercet.
per hūc a cōsulis postulabat: ut uareni exhibere rōnes co-
geret: assistebā uarēo iā tantū ut amicus: & tacere decreuerā.
Nihil enim tam cōtrariū quā si aduocatus a senatu datus de-
fenderē & reum cui opus esset ne reus uideret. Cum tameu
 finita postulatione nigrini cōsules ad me oculos retulisset:

scietis inquam constare nobis silentii nostri rationem: sum ueros legatos prout in te audieritis contra nigrinū ad quē mihi sunt ego ad me cum habeo decretum punitiæ. Rursum ille potest tibi liquere ad hoc ego: si tibi ex diuerso liber potest & mihi quod est melius causa liqueret. legatus polienus causas abolitiæ accusationis exposuit postulauitq; ne cognitione Cæsaris præiudiciū fieret: respōdit magnus. Iterūq; polianus ipse raro & breuiter iterlocutus multū itra silentiū tenus. Accepi enī non minus interdū oratorium esse & tacere quam dicere: atq; adeo repeto me quibusdam capitulis reus uel magis silentio quā oratione accuratissima profuisse. mater amisso filio: quid enim prohibet quāq; alia ratio scribundæ epistolæ fuerit de studiis disputare? Liberos eius eosdemq; cohæredes suos falsi & ueneficii reos detulerat ad principē iudicemq; ipetrauerat Iulium Seruianum. Defenderam reos ingenti quidem coetu: erat enī causa notissima. præterea utriusq; ingenia clarissima: finem cognitiōi quæstio iposuit quæ secū dum reos dedit: postea mater adiit principē: affirmauit se non uas probationes inuenisse. præceptū est suburano ut uacaret finitā causam retractandi si quod noui afferret: aderat matri Iulius africanus nepos Iulii oratoris: quo audito Passienus Crispus dixit bene me hæredē bene sed quod tā bene huius nepos iuuenis ingeniosus: sed non parē callidus: cū multa dixisset adsignatumq; tempus impleisset rogo iquit Suburano permittas mihi unum uersum adiicere: tum ego cū omnes me ut diu responsurum intuerent respōdissem: iquā si unū illum uersum Africanus adiecisset in quo non dubito omnia noua fuisse non facile me repeto tantū iam ad sensum agēdo similiter nūc & probatū & exceptū est quod pro uareno hætenus non tacui. Cōsules ut polianus postulabat omnia integra principi seruariē cuius cognitionē suspensus expectet. Nā dies ille nobis pro uareno aut securitatem & otium dabit: aut intermissum laborem renouata sollicitudine iniūget. Vale.

C. Plinius Saturnino suo Salutem.

Tempus proxime prisco nostro & rursum quia ita iussisti gratias egi libentissime quidem: est enim periucundū quod uiri optimi utriusq; amicissimi adeo cohæsis: ut iuuenem nos obligari putetis: Nam ille quoque præcipuā se uoluptatem ex amicitia tua capere profitetur: certatq; tecū honestissimo certamine mutua charitatis: quā ipsum tempus augebit: te negotiis distineri ob hoc moleste fero: quod deseruire studiis non potes: si tamē altera litera per iudicē alterā ut ipse finieris incipies primū istic ocio frui deinde satiatas ad nos reuerti.

C. Plinius Prisco suo Salutem.

Exprimere non possum quam iucundum sit mihi quod Saturninus noster summas tibi apud me gratias aliis super alias epistolis agit: perge ut coepisti: uirumque optimum quam familiarissime dilige: magnam uoluptatē ex amicitia eius percepturus: nec ad breue tempus: nā cū oibus uirtutibus abundat: tum hac præcipue quod habet maximā in amore constantiam. Vale.

C. Plinius Thusco suo Salutem.

Varis quemadmodum in secessu quo iam diu fueris putem te studere oportere: utile mihi primū & multis præcipue erit uel ex græco in latinū uel ex latino uertere in græcū: quo genere exercitationis proprietas splendoreq; uerborum: copia figurarum: uis explicandi: præterea imitatione optimorum similia inueniendi facultas parat simul quæ legentem fessellissent: transferentem fugere non possunt: intelligenti ex hoc & iudiciū acquiri: nihil obfuerit: quæ legeris hætenus ut rem argumentumq; teneas quasi æmulum scribere: lectisq; conferre: ac sedulo pensitare quid: tu quid ille commodius: magna gratulatio nonnulla: tum magnus pudor si cuncta ille melius: licebit interdū & notissima eligere: & certare cum electis. audax hæc non tamē improba quia secreta contentio: quanquā multos uidemus eiu modi